

Stenhamra centrum

Inför detaljplanarbete
för Stenhamra centrum.

Medborgare kan på olika sätt påverka politiska beslut och bidra till samhällsbygget. En väg är genom medlemskap i ett politiskt parti. De senaste årtiondena har dock andelen som är medlemmar och aktiva i politiska partier minskat.

Ekerö kommun vill utveckla metoder och arbetssätt som underlättar för medborgares engagemang och inflytande. På så sätt kan fler medborgare bli delaktiga i, och påverka, kommunens beslut.

I detaljplanearbetet med Stenhamra centrum arrangerades en medborgardialog i detta syfte.

Dialogen hade som mål att så många medborgare som möjligt skulle ges

möjlighet att delta och ge sin syn på hur Stenhamra centrum bäst kan utvecklas.

I ett första steg, perspektivinsamlingen, arbetade en projektgrupp uppsökande och nådde ett 30-tal olika grupper av olika bakgrund, ålder och intressen för att lyssna in deras perspektiv. Frågorna berörde platsens funktioner, identitet, trygghet och trivsel. I nästa steg samlade vi medborgare med olika perspektiv i dialoger.

Ytan som berörs av detaljplanen för Stenhamra centrum.

Temaområden för slutdialogen

- ✓ Anpassad och säker trafik
- ✓ Ett tryggt och tillgängligt centrum
- ✓ Service, verksamheter och mötesplatser för alla åldrar
- ✓ Önskad identitet och gestaltning *Här ingår även att utveckla det som redan finns.*
- ✓ Utemiljö och grönområden

Syftet med slutdialogerna var att de olika perspektiv som fanns skulle synliggöras och diskuteras samt om möjligt generera gemensamma lösningar. I detta steg deltog även förtroendevalda och kommundienstämman.

Ett stort antal barn och ungdomar deltog i de perspektivinsamlingar som genomfördes i skolor, på fritidsgård samt hos ett par föreningar. Endast en person under 20 deltog dock i slutdialogen.

För att belysa barn och ungas perspektiv har vi i slutrapporten därför valt att särskilt lyfta fram deras synpunkter.

Sammanfattning av synpunkter som uttrycktes i slutdialogen

Slutdialogen genomfördes under två dagar, 7-8 december. En komplett sammanställning med dilemman och förslag på lösning finns att ta del av i den fullständiga slutrapporten.

Anpassad och säker trafik

Trafiksäkerheten lyftes av många fram som ett viktigt tema.

Här spelar ett flertal faktorer in. Ofta nämndes genomfartstrafiken, höga hastigheter och dålig belysning. Stenhamra centrum beskrivs som "bilburet" och "otryggt", men även som en plats med "förbättringspotential".

Som förslag på lösningar ansåg några att centrumet bör göras bilfritt och att genomfartstrafiken bör ledas bort. Andra tycker att det blir en säkrare trafiksituation om fler trafikantgrupper delar samma

yta, genom så kallade "shared spaces". Att det behövs lugnare trafikflöden samt lägre hastigheter genom centrum är en majoritet av dialogens deltagare överens om.

Flertalet påpekar även att en förbättrad belysning kommer att bidra till en säkrare trafiksituation. Ett annat önskemål från många är ytterligare parkeringsplatser samt en yta för infartsparkering.

Korsningen Stenhamravägen/ Solbackavägen respektive Strandvägen/Uppgårdsvägen upplevs som problematisk.

Platser där barn lämnas och hämtas vid förskola eller skola upplevs som problematiska.

Ett tryggt och tillgängligt centrum

Det rådde delade meningar under workshopen kring huruvida Stenhamra centrum är tryggt eller otryggt.

Dialogens deltagare var dock eniga om att de mörka vrår som finns i centrum behöver planeras bort. Ofta betonades att mer rörelse i centrum till följd av fler verksamheter och aktiviteter kan bidra till en större känsla av trygghet.

Även trafiksituationen ansågs vara viktig för känslan av trygghet och säkerhet.

Några deltagare önskar att olika trafikslag bör separeras medan andra ser det som säkrare att dela ytan.

Därutöver nämns upprustning och underhåll av befintliga vägar och miljöer som viktiga för trygghet och tillgänglighet.

Under kvällstid upplevs gömda platser som otrygga, exempelvis ytan bakom Coop, Stenhamraskolans inngång, "pumpplanen" och lastkajen vid Herman Palms plan.

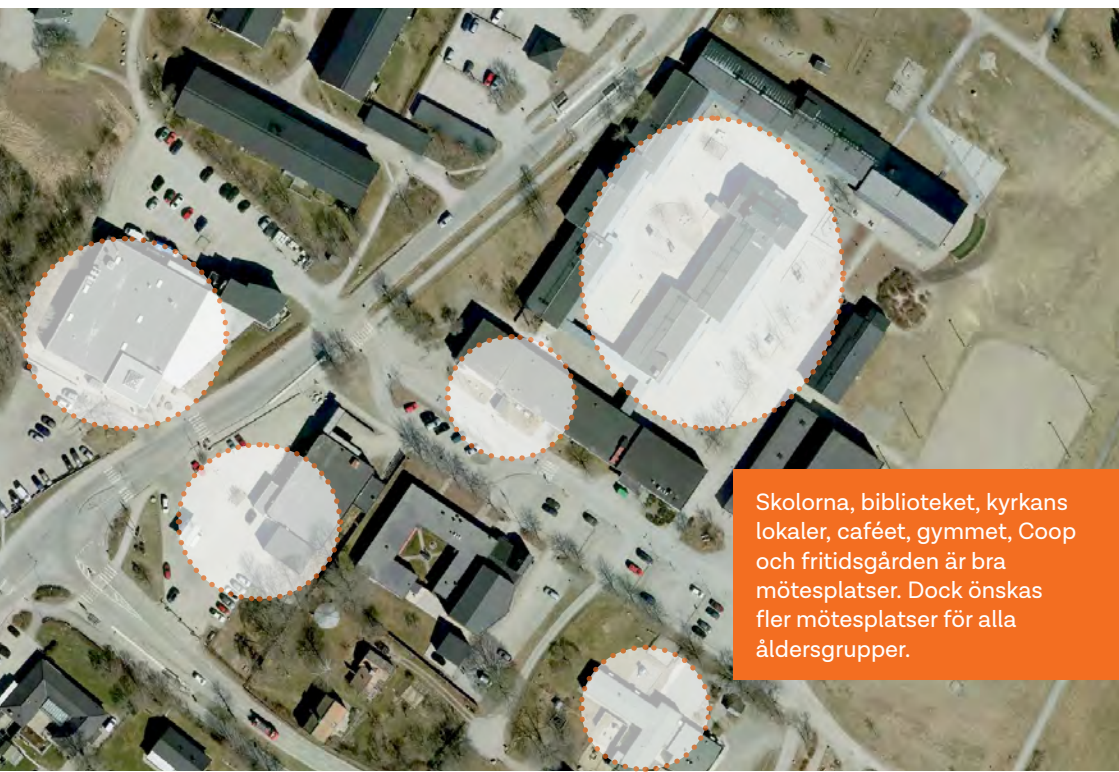
Service, verksamheter och mötesplatser – för alla åldrar

Mer liv och rörelse i Stenhamra centrum var ett regelbundet återkommande önskemål.

Mer service, fler verksamheter men främst fler mötesplatser efterfrågades. Ett aktivitetshus, vars lokaler är flexibla och kan fungera för många olika behov samt en offentlig mötesplats, ett torg eller en park var återkommande förslag. En lång rad av andra aktiviteter föreslogs också.

Tydligt är att det anses finnas ett stort behov av mötesplatser för unga, men förslagen tar även hänsyn till andra åldersgrupper.

Samtidigt som ett utökat serviceutbud efterfrågades ifrågasattes kundunderlaget. Många misstänkte att det blir svårt att idka service och handel i centrum på grund av för skralt kundunderlag.

Skolorna, biblioteket, kyrkans lokaler, caféet, gymmet, Coop och fritidsgården är bra mötesplatser. Dock önskas fler mötesplatser för alla åldersgrupper.

Önskad identitet och gestaltning

Utvecklingen av Stenhamra centrum skulle kunna ses som en röd tråd där historien levandegörs.

Under dialogen återkom önskan om att koppla utvecklingen av centrum till ortens historia. Stenhamras trädgårds- och hantverkartradition samt Stenbrottet och de vackra naturomgivningarna nämndes återkommande som viktiga delar i Stenhamras identitet. Gestaltning bör ta tillvara på material och befintliga detaljer.

Verksamheter kan kopplas till lokala råvaror eller musiktalanger.

Däremot rådde det olika uppfattningar om exakt hur byggnaderna ska utformas. När det gäller höjd och skala går åsikterna långt isär. Samt huruvida det ska vara ett torg, två torg, bara ett stråk eller en park.

Inspiration från Stenbrottet och Stenhuggarbyn efterfrågas för nya byggnader.

Ett centralt beläget torg, stenhuggarkonst och nybyggnation som bevarar lantlighet var några av önskemålen. Var torget ska placeras råder det delade meningar om.

Utemiljö och grönområden

Ett ljust, väl belyst och lummigt centrum efterfrågas.

Den omkringliggande naturen är uppskattad och föreslås lyftas in i centrum genom gröna stråk eller trädalléer. Befintliga äppelträd och ekar är viktiga att bevara och därutöver önskas fler gröna miljöer med träd, odlingar och blomsterplanteringar.

Platser att mötas på är ett genomgående tema även när det kommer till förslag på utemiljö och grönområden. Platser för identitetsskapande aktiviteter och platser för spontana möten efterfrågas liksom platser där man kan sitta, grilla, leka och idrotta.

Många vill bevara "Gumman och gubben"...

... liksom Nedergården..

Barn och ungdomars perspektiv

Ett stort antal barn och ungdomar deltog i de perspektivinsamlingar som genomfördes i skolor, på fritidsgård samt hos ett par föreningar.

Endast en person under 20 deltog dock i slutdialogen. För att belysa barn och ungas perspektiv har vi därför valt att särskilt lyfta fram de synpunkter dessa uttryckte under perspektivinsamlingen.

5:e-klassare

Som svar på vilka funktioner som uppskattas i Stenhamra centrum svarade femteklassarna mest frekvent Coop, pizzerian, konditoriet, skolan och biblioteket.

När eleverna fick svara på vad de saknar mest i centrum var de vanligaste svaren fler restauranger - gärna snabbmatskedjor - samt fler möjligheter till aktiviteter. Exempelvis badhus, gräsplan och biosalong. Många nämnde även önskan om fler affärer, helst klädaffärer. En del önskade även mer nischade affärer såsom för häst eller spel.

Inför förändring känner sig majoriteten positiva, men ser helst en "lagom" förändring som inte förvandlar Stenhamra till "city". En del vill ha kvar det som finns, för att spara minnen, samtidigt som de även ser utvecklingspotential. Några uttryckte oro inför förändring, att det kommer ta plats från naturområden och att det inte kommer vara lika lugnt efteråt.

Barnen känner sig över lag trygga i Stenhamra. Många påpekade dock att det under kvällstid känns otryggt när det är mörkt. Vissa upplever att det är en del skumt folk som drar omkring. Busshållplatserna utpekade också som otrygga.

För att få till ett tryggare centrum lyfte de flesta att trafiksituationen behöver förbättras med fler övergångsställen och farthinder på vägarna.

Flera önskar också ökad närvaro av poliser och vakter i området. I ett trevligt centrum ser barnen gärna att det är fräscht och städat. Fler möjligheter till aktiviteter där hela familjen kan roa sig och olika åldrar mötas önskas av många.

Högstadiel elever

De flesta funktioner som finns i Stenhamra idag uppskattas av de flesta, mest frekvent nämns Coop, pizzerian och caféet. Många lyfte även en gemenskap som finns i Stenhamra som uppskattad.

Samtidigt är det många som istället är av den uppfattningen att inget är särskilt bra i Stenhamra, att det är tråkigt och slitet.

Många högstadieelever önskar fler restauranger i Stenhamra, gärna snabbmatsrestauranger. En del nämner även café. Klädaffärer är också ett återkommande önskemål liksom att en bensinmack ska tillkomma och tak att hänga under. Estetiska önskemål såsom mer färg, belysning och fler träd har lyfts enstaka gånger.

Majoriteten känner sig positiv och hoppfull inför en förändring. Fler är dock positiva till förändring med en reservation för att det de tycker om fortsatt ska bevaras. En del är oroliga för att det blir för mycket bostäder eller att det blir fula hus.

Fritidsgården

Majoriteten av de som deltog i samtalen på fritidsgården nämnde Coop, Borgenparken, caféet samt skolan och fritidsgården som det de gillar i Stenhamra. Några uttryckte att det är fint i dagens Stenhamra. Andra menade att busshållplatserna är bra.

På frågan vad de inte gillar med Stenhamra idag nämndes att husen är fula, att det inte finns saker att göra och att vissa klättrar uppe på skolans tak.

Möjligheter till fler aktiviteter var det som nämndes mest frekvent på frågan vad som saknas i Stenhamra idag, så som parkour, badhus, skridskoplan och flera saker i Borgenparken.

Önskemål om fler affärer nämndes också, liksom fler restauranger. Estetiska önskemål såsom fler träd, svanpark, fontän och ett monument framfördes av flera. Flera lyfte även trygghetsperspektivet genom att önska mer belysning då de upplever att det är mörkt och läskigt då man går hem från fritidsgården kvällstid.

Kyrkans ungdomar, Plattform Stenhamra

Caféet samt att bussarna går till stan lyftes som positiva saker med Stenhamra centrum. Känslan av att det är på landet samtidigt som det är nära stan uppskattas också.

Flera saknar någonstans för unga att vara på under kvällstid, t.ex. ett café som har kvällsöppet och gärna fler restauranger. Även allmänna utomhusytor såsom torg och parker saknas. Dessa bör vara anpassade så att de känns trygga även kvällstid när det är mörkt. Någon form av landmärke att samlas kring lyfts också som förslag, t. ex. en fontän.

Ungdomarna tycker att det känns bra med en förändring. Men ett medskick är att även satsa på att underhålla och förbättra det som redan finns i Stenhamra.

Stort tack till alla som deltog i medborgardialogen och som därmed aktivt har bidragit till Stenhamra centrums utveckling!